

ZAPROSZENIE DO ZGŁASZANIA UWAG DOTYCZĄCYCH OCENY

Niniejszy dokument ma na celu poinformowanie opinii publicznej i zainteresowanych stron o pracach Komisji, aby umożliwić im przekazanie informacji zwrotnych i skuteczny udział w konsultacjach.

Zwracamy się do tych grup o przedstawienie opinii na temat przyjętego przez Komisję podejścia do wskazanego problemu i możliwych rozwiązań oraz o przekazanie nam wszelkich istotnych informacji.

TYTUŁ OCENY	<i>Ochrona środowiska – Program działań na rzecz środowiska i klimatu 2014-2020 (ocena)</i>
WIODĄCA DG I ODPOWIEDZIALNY DZIAŁ	<i>DG ds. Środowiska – Dział A3 Centrum ds. Wiedzy Ekologicznej i Badań, LIFE</i>
ORIENTACYJNY HARMONOGRAM (PLANOWANE TERMINY ROZPOCZĘCIA I ZAKOŃCZENIA)	<i>III kw. 2021 r. – III kw. 2023 r.</i>
INFORMACJE DODATKOWE	Zob. LIFE (europa.eu)

Niniejszy dokument jest przeznaczony wyłącznie do celów informacyjnych. Nie przesądza on o ostatecznej decyzji Komisji co do tego, czy inicjatywa ta zostanie zrealizowana, ani o jej ostatecznej treści. Wszystkie opisane tu elementy inicjatywy, w tym jej harmonogram, mogą ulec zmianie.

A. Kontekst polityczny, cel i zakres oceny

Kontekst polityczny

Program LIFE, uruchomiony w 1992 r., jest jedynym unijnym programem całkowicie poświęconym działaniom na rzecz środowiska i klimatu. Ostatnio przedłużono go rozporządzeniem (UE) 2021/783 na lata 2021–2027.

Celem poprzedniego programu LIFE obejmującego lata 2014–2020, ustanowionego [rozporządzeniem \(UE\) nr 1293/2013](#), był udział w realizacji priorytetów politycznych UE na ten okres, w szczególności strategii „Europa 2020”. Jego założenia były następujące:

- przyczynienie się do przejścia na zasobooszczędną, neutralną dla klimatu i odporną na zmianę klimatu gospodarkę;
- poprawa jakości środowiska, w tym powietrza, wody i gleby;
- zatrzymanie i odwrócenie procesu utraty bioróżnorodności oraz przeciwdziałanie degradacji ekosystemów;
- wspieranie polityki i prawodawstwa w zakresie środowiska i klimatu;
- lepsze wsparcie zarządzania klimatem i środowiskiem na wszystkich szczeblach.

Ze względu na ograniczony zakres program LIFE na lata 2014–2020 nie miał na celu rozwiązania wszystkich problemów związanych ze środowiskiem i klimatem. Miał służyć jako katalizator rozwoju i wymiany najlepszych praktyk i wiedzy. Rolą programu było przeciwdziałanie negatywnym skutkom dla środowiska, w tym poprzez wspieranie innowacji w działaniach na rzecz środowiska i klimatu.

Cel i zakres

Komisja przeprowadza ocenę *ex post* programu LIFE na lata 2014–2020 zgodnie z art. 27 rozporządzenia (UE) nr 1293/2013. Dotyczy ona realizacji i wyników programu LIFE na lata 2014–2020, osiągnięcia jego celów, synergii między tymi celami oraz wkładu programu w realizację celów i zadań strategii „Europa 2020”.

Ocena *ex post* będzie także obejmować weryfikację tego, jak realizowane były działania finansowane w ramach programu LIFE w latach 2014–2020. Zgromadzone zostaną dowody na potrzeby oceny postępów i powodzenia programu oraz określone zostaną potencjalne sposoby poprawy realizacji działań wspieranych z LIFE w ramach kolejnych programów, w tym wszelkie możliwości uproszczenia.

Biorąc pod uwagę, że większość działań w ramach programu (ponad 1 000 projektów) jest nadal w toku, w ocenie *ex post* wykorzystane zostaną najbardziej aktualne dostępne dowody i położony zostanie nacisk na ocenę postępów w realizacji jego celów. W stosownych przypadkach Komisja weźmie pod uwagę wyniki projektów finansowanych w ramach poprzedniego programu.

Ocena programu LIFE opierać się będzie na następujących kryteriach:

- 1) **Adekwatność:** w jakim stopniu program LIFE, jego cele i działania były adekwatne i odpowiednie do potrzeb/problemów, którym miały zaradzić. W jakim stopniu problemy te pozostają aktualne.
- 2) **Skuteczność:** ilościowe i jakościowe wyniki osiągnięte do tej pory oraz takie, które prawdopodobnie zostaną osiągnięte do końca projektów finansowanych w ramach programu LIFE na lata 2014–2020. W jakim stopniu wyniki te przyczyniły się do osiągnięcia celów programu LIFE, a tym samym do realizacji strategii „Europa 2020”.
- 3) **Efektywność:** koszty programu i korzyści z niego płynące, w tym, w miarę możliwości, ocena ilościowa. W jakim stopniu udostępniono na czas wystarczające zasoby na realizację programu. Pozwoli to określić wszelkie zbędne obciążenia i możliwości uproszczenia.
- 4) **Spójność:** w jakim stopniu struktura programu LIFE (1) jest wewnętrznie spójna, biorąc pod uwagę jego dwa podprogramy, obszary priorytetowe i różne rodzaje działań oraz (2) dobrze funkcjonuje we współpracy z innymi powiązаныmi instrumentami UE, w tym z innymi programami finansowania (spójność zewnętrzna).
- 5) **Europejska wartość dodana:** w jakim stopniu działania prowadzone w ramach programu LIFE mają wartość dodaną UE w porównaniu z tym, co można by osiągnąć za pomocą środków krajowych lub lokalnych.

Wyniki oceny zostaną wykorzystane we wdrażaniu [bieżącego programu LIFE \(2021–2027\)](#), w szczególności w ramach wieloletniego programu prac na lata 2024–2027. Celem jest maksymalizacja wkładu programu w Europejski Zielony Ład oraz dostarczenie informacji na potrzeby procesu decyzyjnego związanego z programem LIFE na okres po 2027 r.

B. Lepsze stanowienie prawa

Strategia konsultacji

Kluczowymi aspektami tej oceny są opinie ogółu społeczeństwa oraz zainteresowanych stron na temat realizacji programu LIFE.

Komisja pragnie skonsultować się z szerokim gronem respondentów, korzystając z niniejszego zaproszenia do zgłaszania uwag. Komisja zorganizuje również ukierunkowane konsultacje z zainteresowanymi stronami, które mają bezpośrednio doświadczenie w realizacji programu.

Umożliwi to Komisji zebranie informacji zwrotnych na temat funkcjonowania programu LIFE i zachęcenie zainteresowanych stron do przedstawienia opinii na temat najważniejszych tematów wymienionych w niniejszym zaproszeniu do zgłaszania uwag.

Komisja, w ścisłej współpracy z Europejską Agencją Wykonawczą ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska (CINEA) – agencją wykonawczą, która zarządza większością projektów – rozpowszechni te konsultacje wśród społeczności zainteresowanych stron programu LIFE i opublikuje je na stronie internetowej [programu LIFE \(europa.eu\)](#).

Komisja opublikuje podsumowanie wszystkich wyników konsultacji.

Gromadzenie danych i metodyka

Biorąc pod uwagę, że co najmniej 81% budżetu LIFE na lata 2014–2020 przeznacza się na projekty, ocena będzie się opierać przede wszystkim na informacjach dotyczących dotacji na projekty udzielanych w ramach programu.

Komisja będzie ściśle współpracować z CINEA.

Dane dotyczące oczekiwanych i końcowych wyników projektów LIFE są dostępne w bazie danych CINEA dotyczących kluczowych wskaźników efektywności. Niektóre dane są także dostępne we wcześniejszych i bieżących badaniach, takich jak: [the Mid-term evaluation of the LIFE programme 2014-2020](#) (ocena śródkresowa programu LIFE na lata 2014–2020), [the impact assessment accompanying the Commission proposal for the LIFE programme 2021-2027](#) (ocena skutków towarzysząca wnioskowi Komisji dotyczącemu programu LIFE na lata 2021–2027) oraz [inne publikacje tematyczne](#).

Europejski Bank Inwestycyjny przedstawi fakty i liczby dotyczące dwóch instrumentów finansowych finansowanych w ramach programu LIFE: mechanizmu finansowego na rzecz kapitału naturalnego oraz instrumentu finansowania prywatnego na rzecz efektywności energetycznej.

Komisja zgromadzi dowody na temat innych działań finansowanych w ramach programu LIFE – finansowanych głównie w drodze zamówień publicznych i nagród – na podstawie rocznych sprawozdań z działalności odpowiednich służb Komisji.

Dowody te zostaną poparte badaniem. Obliczenie kosztów będzie oparte na analizie kosztów i korzyści przeprowadzonej w celu przekazania zarządzania niektórymi programami agencjom wykonawczym. Biorąc pod uwagę szeroki zakres programu, korzyści zostaną oszacowane w oparciu o zebrane próby.